

17.05.2016

Kokousaika 17.05.2016 16:15 - 17:59

Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh. 1

Läsnä

Jäsenet

Anttila, Maija puheenjohtaja
Asko-Seljavaara, Sirpa
Brettschneider, Gunvor
Heistaro, Sami
Hursti, Rene
Leppänen, Joonas
Malinen, Jouko
Nordström, Laura
Tuominen, Hannu
Tuure, Tuomas
Vuorinen, Markku
Vuorjoki, Anna
Parhiala, Kimmo varajäsen

Muut

Kivekäs, Otso kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Jolkkonen, Juha vs. virastopäällikkö
Mäki, Tiina osastopäällikkö
Panhelainen, Pia osastopäällikkö
Peiponen, Arja vs. osastopäällikkö
Simoila, Riitta osastopäällikkö
Tamminen, Mikko vs. osastopäällikkö
Ylisipola, Helena osastopäällikkö
Juutilainen-Saari, Jaana viestintäpäällikkö
Korhonen, Soili suunnittelija
Lehtonen, Harri J. lakimies
Westergård, Mikaela vammaistyön johtaja
läsnä 113 §, klo 16:21 - 16:38

Puheenjohtaja

Maija Anttila 110-124 §

Esittelijät

17.05.2016

	Juha Jolkkonen	vs. virastopäällikkö 110-124 §
Pöytäkirjanpitäjä	Soili Korhonen	suunnittelija 110-124 §

17.05.2016

§	Asia	
110	Sotep/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
111	Sotep/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
112	Sotep/3	Ilmoitusasiat
113	Sotep/4	Vammaispalvelulain mukaisen palveluasumisen ja henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvo
114	Sotep/5	Eteläisen ja kaakkoisen kotihoitoyksikön kotiaterioiden hankinnan periaatteista ja ehdoista sekä hankintavaltuudesta päättäminen
115	Sotep/6	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettujen Wallgren ja Honkasalo valtuustoaloitteesta hätmajoituksen järjestämisessä noudatettavasta ohjeistuksesta
116	Sotep/7	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle sosiaaliamiesten selvityksestä vuonna 2015
117	Sotep/8	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteeseen koskien ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen ja asumispalvelujen kehittämistä
118	Sotep/9	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. valtuustoaloitteesta lasten ja nuorten digityöskentelyn terveyshaittoja ehkäisevän toimintamallin kehittamisestä
119	Sotep/10	Lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seuranta 2015
120	Sotep/11	Läsnäolovelvollisuuden määrittäminen sosiaali- ja terveyslautakunnassa
121	Sotep/12	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
122	Sotep/13	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
123	Sotep/14	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
124	Sotep/15	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

17.05.2016

Sotep/1

§ 110

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Jouko Malisen ja varatarkastajaksi jäsen Markku Vuorisen.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

17.05.2016

Sotep/2

§ 111

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

17.05.2016

Sotep/3

§ 112 Ilmoitusasiat

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi ilmoitusasiat.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, suunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta tiedottaa seuraavat päätökset ja muut tiedotusluonteiset asiat (asiakirjat ovat nähtävänä sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa):

Khs 25.4.2016 § 400 Savuton Helsinki -ohjelman loppuraportti

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, suunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

17.05.2016

Sotep/4

§ 113

Vammaispalvelulain mukaisen palveluasumisen ja henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvo

HEL 2016-004992 T 05 00 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Vammaistyön johtaja Mikaela Westergård oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä tämän asian käsittelyssä.

Jäsen Tuomas Tuure pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi
Mikaela Westergård, vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
mikaela.westergard(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää vahvistaa henkilökohtaisen avun ja vammaispalvelulain mukaisen palveluasumisen palvelusetelien arvot 1.6.2016 lukien seuraavasti:

Vammaispalvelulain mukainen palveluasuminen

1) Palvelusetelin arvo on 120 euroa vuorokaudessa. Asiakas tarvitsee avustamista ja tukea useissa arkielämän toiminnoissa, mutta selviää osasta toiminnoista myös itsenäisesti. Palvelua on oltava saatavissa kaikkina vuorokauden aikoina. Avustaminen saattaa edellyttää kahta avustajaa ja apuvälineiden kuten nostolaitteiden käyttöä tai valvontaa esimerkiksi vammasta tai sairaudesta aiheutuvan muistamattomuuden vuoksi. Aktiivisen avun tarve on enintään kuusi tuntia vuorokaudessa.

2) Palvelusetelin arvo on 168 euroa vuorokaudessa. Asiakas tarvitsee avustamista lähes kaikissa toiminnoissa. Avustaminen saattaa edellyttää kahta avustajaa ja apuvälineiden kuten nostolaitteiden käyttöä tai valvontaa esimerkiksi vammasta tai sairaudesta aiheutuvan muistamattomuuden vuoksi. Palvelua on oltava saatavissa kaikkina vuorokauden aikoina. Aktiivisen avun tarve on yli kuusi tuntia mutta enintään yhdeksän tuntia vuorokaudessa.

3) Palvelusetelin arvo on 194 euroa vuorokaudessa. Asiakas tarvitsee avustamista ja tukea ja osin myös valvontaa kaikissa arkielämän toiminnoissa jatkuvaluonteisesti. Avustaminen voi olla fyysisesti ja henkisesti raskasta. Palvelua on oltava saatavissa kaikkina vuorokauden aikoina. Jatkuva avuntarve on yli yhdeksän tuntia vuorokaudessa.

Yksittäisistä aterioista laskutetaan asiakkaalta palveluntuottajan määrittämä aterioikohtainen maksu. Ateriamaksun määrä vuorokaudessa määräytyy raaka-aineiden ja välillisten kustannusten perusteella. Ateriamaksu sisältää elintarvikkeet ja ruoanlaiton välilliset kustannukset kuten esimerkiksi sähkön, veden ja laitteiden käyttökustannukset, muttei työn kustannuksia. Maksu ei voi kuitenkaan ylittää sosiaali- ja terveysviraston määrittelemää enimmäismäärää (2016 täydet ateriapalvelut, maksu 13,20/vrk).

Henkilökohtainen apu

Palvelusetelillä tuotettavista palveluista palveluntuottaja voi korkeintaan periä arkisin ja lauantaisin 06.00–23.00 22 €/tunti. Arkisin ja lauantaisin 23.00–06.00 yöllisä on 25% ja sunnuntaillisä on 100% arkihinnasta kaikkina vuorokauden aikoina.

Esittelijän perustelut

Vammaistyön johtaja Mikaela Westergård on kutsuttuna asiantuntijana läsnä tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä.

Kaupunginvaltuusto päätti 28.8.2013 muuttaa sosiaali- ja terveystoimen johtosääntöä 1.1.2014 lukien siten, että sosiaali- ja terveyslautakunta päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä vahvistaa palvelusetelin arvon.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 1.10.2013, että vammaistyön palveluasumisen palveluseteli vakinaistetaan yhdeksi palveluasumisen järjestämistavaksi 1.1.2014 alkaen.

Tällä hetkellä vaikeavammaisten palveluasumisen palveluseteli on käytössä 7:llä asiakkaalla ja tuottajaksi on hyväksytty 10 palveluntuottajaa.

Palveluasumisen palvelusetelin arvo on tällä hetkellä neljaluokkainen ja vaihtelee 117:stä eurosta (missä avun tarve on korkeintaan 2 tuntia päivässä) 194:ään (jatkuva avun tarve, yli 8 tuntia päivässä). Käytännössä palveluasumisessa asuu vain henkilöitä, joiden avun tarve on huomattavan suuri, joten on tarkoituksenmukaista yhdistää kaksi alinta luokkaa.

Helsingin sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 1.10.2013 että henkilökohtaisen avun palveluseteli vakinaistetaan yhdeksi henkilökohtaisen avun järjestämistavaksi 1.1.2014 alkaen. Palvelusetelin arvo määräytyy tällä hetkellä seuraavasti: Henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvo on 22 euroa/tunti (kello 6.00–23.00) ja kehitysvammaisten asiakkaiden vaativan avustamisen palvelusetelin arvo on 29 euroa/tunti (kello 6.00–23.00). Yölisä on kello 23.00–6.00 välisenä aikana 25 prosenttia. Sunnuntaisä on 100 prosenttia arkihinnasta kaikkina vuorokauden aikoina.

Vuoden 2016 aikana henkilökohtaisen avun palveluseteliä on käyttänyt 884 asiakasta ja tuottajiksi on hyväksytty 37 palveluntuottajaa.

Kuusikkokunnista Turussa, Tampereella ja Espoossa henkilökohtaisen avun palveluseteli on arvoltaan 21 €/tunti arkisin, klo. 23–6 ja lauantaina 26,30 €/tunti ja sunnuntaina 42 €/tunti. Helsingin on tarkoituksenmukaista yhtenäistää oman henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvo samalle tasolle muiden kaupunkien kanssa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palvelusetelitoiminta vaikuttaa myönteisesti terveyteen ja hyvinvointiin parantamalla asiakkaan valinnan mahdollisuuksia sekä lisäämällä joustavuutta ja yksilöllisyyttä palvelujen järjestämisessä.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Merja Jäntti, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43715
merja.jantti(a)hel.fi
Mikaela Westergård, vammaistyön johtaja, puhelin: 310 43149
mikaela.westergard(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alvno
FI02012566

17.05.2016

Sotep/4

Vastaanottajat

§ 114

Eteläisen ja kaakkoisen kotihoitoyksikön kotiaterioiden hankinnan periaatteista ja ehdoista sekä hankintavaltuudesta päättäminen

HEL 2016-004508 T 02 08 02 00

Päätös

A Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä kotiateriapalveluja koskevan hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimen tekemään tarjouspyyntöasiakirjoihin tarvittaessa välttämättömiä vähäisiä muutoksia.

B Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta päätti oikeuttaa talous- ja tuki- palvelut -osaston osastopäällikön

- tekemään hankinnasta päätöksen

- päättämään optiokauden käyttöönotosta

- allekirjoittamaan tämän päätöksen perusteella solmittavat sopimukset sekä

- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ann-Marie Turtiainen, palvelupäällikkö, puhelin: 310 42692
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi
Mika Vertainen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43096
mika.vertainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus (2007/614) 6 §)
- 2 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus (2007/614) 6 §)
- 3 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus (2007/614) 6 §)
- 4 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus (2007/614) 6 §)
- 5 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus (2007/614) 6 §)
- 6 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus (2007/614) 6 §)

Muutoksenhaku

A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

17.05.2016

Sotep/5

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 12.5.2015 § 162 päättänyt viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että osastopäällikön osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa talous- ja tukipalvelut -osaston osastopäällikön tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Kilpailutuksen taustaa

Helsingin kaupunginvaltuusto on 8.10.2014 (§ 322) kehottanut sosiaali- ja terveyslautakuntaa lisäämään ruokahuoltopalvelujen kilpailuttamisen määrän viiden vuoden kuluessa suunnitellusti ja vaiheittain korkeintaan noin 20 prosenttiin viraston tarvitsemista ruokahuoltopalveluista. Päätöksessä myös todetaan, että tarjouskilpailun voittanut tarjoaja on velvollinen ottamaan liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kilpailutuksen kohteessa mahdollisesti ilman työtä jäävän Helsingin kaupungin liikelaitoksen henkilöstön.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 24.11.2015 (§ 344) hyväksynyt ruokahuoltopalvelujen kilpailutussuunnitelman, minkä mukaan kilpailutetaan viiden vuoden kuluessa 20 prosenttia viraston ruokahuoltopalveluista. Kotiaterioiden hankinta muodostaa 1,5 prosenttia lautakunnan hyväksymästä kilpailutussuunnitelmasta ja 25 prosenttia Helsingin kaupungin palvelukeskus -liikelaitoksen sosiaali- ja terveysvirastolle tuottamista kotiaterioista.

Hankinnan kohteena ovat sosiaali- ja terveysviraston järjestämät kotiateriapalvelut eteläisen ja kaakkoisen alueen kotihoidon asiakkaille. Hankinnan kohteen asiakkaat ovat ikääntyneitä helsinkiläisiä, joilla on usein lievästi alentunut fyysinen toimintakyky ja/tai he ovat muistisairaita, jotka vielä pärjäävät itsenäisesti omassa tutussa elinympäristössään mm. ateriapalvelujen avulla. Asiakkaina on myös rintamaveteraaneja ja sotainvalideja sekä omaishoidon piirissä olevia asiakkaita.

Hankinnan kohteen tarkempi kuvaus käy ilmi liitteen 1 palvelukuvauksesta.

Tarjouskilpailu

Sosiaali- ja terveystyövirasto on valmistellut kilpailutusta tekemällä markkinakartoituksen hankinnan kohteesta julkaisemalla 30.10.2015 ja 2.2.2016 tietopyynnön osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. Tietopyynnöllä selvitettiin markkinoilla toimivia kotiateriapalveluja tuottavia yrityksiä, jotka voisivat tarjota palvelujaan viraston kotihoidon asiakkaille. Lisäksi tietopyynnössä pyydettiin markkinoilla toimivia yrityksiä kertomaan toimintatapojaan ja näkemyksiään kotiaterioiden järjestämiseen liittyen.

Tarjouspyyntöasiakirjat on valmisteltu kaupungin hankintakeskuksen kanssa. Hankintakeskuksen lakimies on tarkastanut asiakirjat. Tarjouskilpailu järjestetään julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) mukaisella avoimella menettelyllä.

Tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään hankittava palvelu ja sen vähimmäisvaatimukset. Lisäksi tarjouspyynnössä määritellään tarjoajille asetettavat vaatimukset. Tavanomaisten rahoituksellista ja taloudellista asemaa koskevien vaatimusten lisäksi tarjoajien edellytetään täyttävän tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyt teknistä suorituskykyä ja kokemusta koskevat vaatimukset.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on tämän asian liitteinä 1-6. Hankintaasetuksen (614/2007) 6 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa muualla julkaista ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä.

Osatarjoukset

Tarjouspyynnössä ei sallita osatarjouksia, sillä hankinnan kohteen jakaminen osiin ei ole tarkoituksenmukaista hankittavan palvelun laajuuteen nähden.

Tarjousvertailu ja palveluntuottajien lopullinen valinta

Tarjousvertailuun otetaan ne tarjoukset, jotka täyttävät tarjoajille ja tarjouksille asetetut vaatimukset. Vertailuperusteena on alin hinta, jolloin tarjouskilpailun voittaa alimman hinnan tarjonnut tarjoaja.

Sopimuskausi ja muut ehdot

Sopimuskausi on kolme vuotta ja se on suunniteltu alkavaksi 1.2.2017. Sopimukseen sisältyy mahdollisuus enintään kolmen vuoden optiokautteen, jonka käyttöönotosta päättää tilaaja.

Sosiaali- ja terveystyövirasto varaa oikeuden irtisanoa sopimuksen kesken sopimuskauden, mikäli se on sosiaali- ja terveystyöpalvelujen järjestämismallin vuoksi välttämätöntä.

Tarjouspyyntöön tuleva sopimusluonnos on liitteessä 2.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ann-Marie Turtiainen, palvelupäällikkö, puhelin: 310 42692
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi
Mika Vertainen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43096
mika.vertainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus (2007/614) 6 §)
- 2 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus (2007/614) 6 §)
- 3 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus (2007/614) 6 §)
- 4 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus (2007/614) 6 §)
- 5 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus (2007/614) 6 §)
- 6 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus (2007/614) 6 §)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

Hankinta- ja kilpailutusyksikkö
Hankintakeskus
Tukipalvelut

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 03.05.2016 § 98

HEL 2016-004508 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

03.05.2016 Pöydälle

Jäsen Jouko Malinen pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

17.05.2016

Sotep/5

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ann-Marie Turtiainen, palvelupäällikkö, puhelin: 310 42692
ann-marie.turtiainen(a)hel.fi
Mika Vertainen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43096
mika.vertainen(a)hel.fi

§ 115

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettujen Wallgren ja Honkasalo valtuustoaloitteesta hätämajoituksen järjestämisessä noudatettavasta ohjeistuksesta

HEL 2016-003258 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Hätämajoituksen järjestämiseen on Helsingin kaupungilla olemassa oma sisäinen ohjeistus. Helsingin kaupungin toimintaa ohjaa lisäksi voimassa oleva lainsäädäntö. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiston sisäistä toiminnan ohjetta "Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus" sovelletaan kolmannen maan kansalaisiin, joilla ei ole pysyvää oleskelulupaa sekä EU/ETA kansalaisiin, jotka ovat oleskelleet yhtä jaksoisesti Suomessa alle viisi vuotta ja joilla ei ole vielä oikeutta pysyvään oleskeluun osoittavaan oleskeluoikeuden rekisteröintitodistukseen.

Hätämajoituksella tarkoitetaan Helsingin kaupungin sisäisessä ohjeessa viimesijaista ratkaisua asunnon puutteesta johtuvassa akuutissa hätätilanteessa.

Suomen perustuslain 19 §:n mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Säännöksessä on kyse ihmisarvoisen elämän vähimmäistasosta, johon kuuluu mm. terveyden ja elinkyvyn säilyttämisen kannalta välttämättömän asumisen järjestäminen jokaiselle. Säännös koskee kaikkia Suomessa oleskelevia henkilöitä. Yksittäisissä tapauksissa säännöksen tarkoittaman avun saamiselle lyhytkestoiset on selvitettävä yksilöllisellä tarvehankinnalla.

Sosiaali- ja terveystoimiston järjestämässä hätämajoituksessa on kysymys henkilön tilapäisestä ja viimesijaisesta majoituksesta tilanteessa, jossa hänen terveytensä ja turvallisuutensa on vakavassa vaarassa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain 4 §:n mukaan kunta voi järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon alaan kuuluvat tehtävät hoitamalla toiminnan itse, sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa, olemalla jäsenenä toimintaa hoitavassa kuntayhtymässä, hankkimalla palveluja valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta sekä antamalla palvelunkäyttäjälle palvelusetelin.

Helsingin kaupunki ostaa asunnottomuuteen liittyvää tilapäismajoitusta oman toiminnan lisäksi yksityisiltä palveluntuottajilta. Sosiaali- ja terveysvirasto on kilpailuttanut kriisimajoituksen palveluntuottajat. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto käynnisti kriisi- ja tilapäismajoituksen hankintaa koskevan tarjouskilpailun yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa päätöksellään 12.5.2015 (§ 161) sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksytyä hankinnan periaatteet ja ehdot. Tarjouspyynnössä ja sen palvelukuvauksessa asetettujen laadullisten vähimmäisvaatimusten nähtiin takaavan hankittavalle palvelulle riittävän laatuason, joten tarjousvertailussa vertailuperusteena oli halvin hinta. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 15.9.2015 (§ 276) valita palveluntuottajiksi oman toiminnan lisäksi neljä eri palveluntuottajaa. Valituilla palveluntuottajilla on mahdollisuudet vastata tarpeeseen myös lyhytaikaisesti ja nopeasti. Kilpailutettu kriisimajoitus ei kuitenkaan vastaa akuutin hätämajoituksen tarpeeseen. Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittelee, että tulevaisuudessa kilpailutuksissa huolehditaan mahdollisuudesta tarvittaessa saada lisämajoituskapasiteettia nopeasti käyttöön.

Järjestöjen edustajilta saadun tiedon mukaan kaikille hätämajoitusta tarvitseville ei ole järjestynyt hätämajoituspaikkoja. Sosiaali- ja terveyslautakunta ilmaisee huolensa tämänhetkisten hätämajoituspaikkojen riittävydestä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että hätämajoitusta koskevaa ohjeistusta muutetaan eduskunnan oikeusasiamiehen annettua lausuntonsa, kuitenkin ennen ensi talvea, siten, että henkeä tai terveyttä uhkaavissa tilanteissa välttämätön majoitus järjestetään kaikille Helsingissä oleskeleville kansalaisuudesta riippumatta. Oikeus hätämajoitukseen ei saa poistua, vaikka henkilö päättäisi olla poistumatta maasta. Lautakunta pitää tärkeänä, että hätämajoituksen toteuttamiseksi löydetään toimiva ratkaisu ennen seuraavaa talvea.

Helsingin kaupunki kouluttaa ja tiedottaa henkilöstöään säännöllisesti. Säännöllisen koulutuksen ja tiedottamisen kautta varmistetaan henkilöstön osaamisesta myös hätämajoituksen järjestämisen osalta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunki järjestää hätämajoitusta lainsäädännön mukaisesti. Jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.

Kolmannen maan kansalaisille sekä EU/ETA kansalaisille, jotka ovat oleskelleet yhtäjaksoisesti Suomessa alle viisi vuotta ja joilla ei ole vielä oikeutta pysyvään oleskeluun osoittavaan oleskeluoikeuden rekisteröintitodistukseen, järjestetty hätämajoitus ei vaikuta helsinkiläisten asunnottomien mahdollisuuteen saada tarvitsemaansa hätämajoitusta."

Käsittely

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Muutetaan kappale 5 muotoon ”Sosiaali- ja terveystieteiden järjestämässä hätmajoituksessa on kysymys henkilön tilapäisestä ja viimesijaisesta majoituksesta tilanteessa, jossa hänen terveytensä ja turvallisuutensa on vakavassa vaarassa.”

Kannattaja: Laura Nordström

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisätään kappaleen 7 loppuun teksti ”Kilpailutettu kriisimajoitus ei kuitenkaan vastaa akuutin hätmajoituksen tarpeeseen. Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittelee, että tulevissa kilpailutuksissa huolehditaan mahdollisuudesta tarvittaessa saada lisämajoituskapasiteettia nopeasti käyttöön.”

Kannattaja: Laura Nordström

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Muutetaan kappale 8 muotoon ”Järjestöjen edustajilta saadun tiedon mukaan kaikille hätmajoitusta tarvitseville ei ole järjestynyt hätmajoituspaikkoja. Sosiaali- ja terveyslautakunta ilmaisee huolensa tämänhetkisten hätmajoituspaikkojen riittäväydestä.”

Kannattaja: Laura Nordström

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Muutetaan kappale 9 muotoon ”Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että hätmajoitusta koskevaa ohjeistusta muutetaan eduskunnan oikeusasiamiehen annettua lausuntonsa, kuitenkin ennen ensi talvea, siten, että henkeä tai terveyttä uhkaavissa tilanteissa välttämätön majoitus järjestetään kaikille Helsingissä oleskeleville kansalaisuudesta riippumatta. Oikeus hätmajoitukseen ei saa poistua, vaikka henkilö päättäisi olla poistumatta maasta. Lautakunta pitää tärkeänä, että hätmajoituksen toteuttamiseksi löydetään toimiva ratkaisu ennen seuraavaa talvea.”

Kannattaja: Laura Nordström

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Poistetaan kappaleen 12 viimeinen virke. (”Hätmajoitus on järjestynyt Helsingin kaupungissa kaikille hätmajoitusta tarvitseville.”)

Kannattaja: Laura Nordström

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kappale 5 muotoon ”Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen järjestämässä hätämajoituksessa on kysymys henkilön tilapäisestä ja viimesijaisesta majoituksesta tilanteessa, jossa hänen terveytensä ja turvallisuutensa on vakavassa vaarassa.”

Jaa-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Kimmo Parhiala

Ei-äännet: 10

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 10 - 3.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kappaleen 7 loppuun teksti ”Kilpailutettu kriisimajoitus ei kuitenkaan vastaa akuutin hätämajoituksen tarpeeseen. Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittelee, että tulevaisuudessa kilpailutuksissa huolehditaan mahdollisuudesta tarvittaessa saada lisämajoituskapasiteettia nopeasti käyttöön.”

Jaa-äännet: 2

Sami Heistaro, Kimmo Parhiala

Ei-äännet: 11

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 11 - 2.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kappale 8 muotoon ”Järjestöjen edustajilta saadun tiedon mukaan kaikille hätmajoitusta tarvitseville ei ole järjestynyt hätmajoituspaikkoja. Sosiaali- ja terveyslautakunta ilmaisee huolensa tämänhetkisten hätmajoituspaikkojen riittävydestä.”

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Kimmo Parhiala, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Gunvor Brettschneider

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (1 tyhjää).

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan kappale 9 muotoon ”Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että hätmajoitusta koskevaa ohjeistusta muutetaan eduskunnan oikeusasiamiehen annettua lausuntonsa, kuitenkin ennen ensi talvea, siten, että henkeä tai terveyttä uhkaavissa tilanteissa välttämätön majoitus järjestetään kaikille Helsingissä oleskeleville kansalaisuudesta riippumatta. Oikeus hätmajoitukseen ei saa poistua, vaikka henkilö päättäisi olla poistumatta maasta. Lautakunta pitää tärkeänä, että hätmajoituksen toteuttamiseksi löydetään toimiva ratkaisu ennen seuraavaa talvea.”

Jaa-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Kimmo Parhiala

Ei-äännet: 10

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen,

Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure,
Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 10 - 3.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan kappaleen 12 viimeinen virke. ("Hätämajoitus on järjestynyt Helsingin kaupungissa kaikille hätämajoitusta tarvitseville.")

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Kimmo Parhiala, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

Esittelijä Juha Jolkkonen jätti asiasta seuraavan eriävän mielipiteen: "Kaupunginhallitus on 25.4.2016 antanut eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle lausuntonsa hätämajoituksen järjestämisestä koskevien kantelujen johdosta. Ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa toimintakäytäntöjä tai -ohjeita ainakaan ennen kuin tiedetään, antaako eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisu siihen aiheetta."

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marianne Lindqvist, lakimies, puhelin: 310 46302
marianne.lindqvist(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Hätämajoituksen järjestämiseen on Helsingin kaupungilla olemassa oma sisäinen ohjeistus. Helsingin kaupungin toimintaa ohjaa lisäksi voimassa oleva lainsäädäntö. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden sisäistä toiminnan ohjetta "Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus" sovelletaan kolmannen maan kansalaisiin, joilla ei ole pysyvää oleskelulupaa sekä EU/ETA kansalaisiin, jotka ovat oleskelleet yhtä jaksoisesti Suomessa alle viisi vuotta ja joilla ei ole vielä oikeutta pysyvää oleskelua osoittavaan oleskeluoikeuden rekisteröintitodistukseen.

Hätämajoituksella tarkoitetaan Helsingin kaupungin sisäisessä ohjeessa viimesijaista ratkaisua asunnon puutteesta johtuvassa akuutissa hätätilanteessa.

Suomen perustuslain 19 §:n mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Säännöksessä on kyse ihmisarvoisen elämän vähimmäistasosta, johon kuuluu mm. terveyden ja elinkyvyn säilyttämisen kannalta välttämättömän asumisen järjestäminen jokaiselle. Säännös koskee kaikkia Suomessa oleskelevia henkilöitä. Yksittäisissä tapauksissa säännöksen tarkoittaman avun saamiselle lytykset on selvitettävä yksilöllisellä tarvehankinnalla.

Sosiaali ja terveystieteiden järjestämässä hätämajoituksessa on kysymys henkilön tilapäisestä, kertaluonteisesta ja viimesijaisesta majoituksesta tilanteesta, jossa hänen terveytensä ja turvallisuutensa on vakavassa vaarassa. Toistuvassa majoituksen tarpeessa ei ole enää kyse edellä mainitusta hätämajoitusta edellyttävästä tilanteesta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain 4 §:n mukaan kunta voi järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon alaan kuuluvat tehtävät hoitamalla toiminnan itse, sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa, olemalla jäsenenä toimintaa hoitavassa kuntayhtymässä, hankkimalla palveluja valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta sekä antamalla palvelunkäyttäjälle palvelusetelin.

Helsingin kaupunki ostaa asunnottomuuteen liittyvää tilapäismajoitusta oman toiminnan lisäksi yksityisiltä palveluntuottajilta. Sosiaali- ja terveysvirasto on kilpailuttanut kriisimajoituksen palveluntuottajat. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto käynnisti kriisi- ja tilapäismajoituksen hankintaa koskevan tarjouskilpailun yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa päätöksellään 12.5.2015 (§ 161) sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksytyä hankinnan periaatteet ja ehdot. Tarjouspyynnössä ja sen palvelukuvauksessa asetettujen laadullisten vähimmäisvaatimusten nähtiin takaavan hankittavalle palvelulle riittävän laatuason, joten tarjousvertailussa vertailuperusteena oli halvin hinta. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 15.9.2015 (§ 276) valita palveluntuottajiksi oman toiminnan lisäksi neljä eri palveluntuottajaa. Valituilla palveluntuottajilla on mahdollisuudet vastata tarpeeseen myös lyhytaikaisesti ja nopeasti.

Helsingin kaupungin käytössä on riittävä määrä hätämajoituspaikkoja. Hätämajoitus on järjestynyt Helsingin kaupungissa kaikille hätämajoitusta tarvitseville eri tahojen yhteistyönä omana toimintana tai yksityiseltä palvelun tuottajalta ostettaessa. Lyhytaikaisen hätämajoituksen myöntämiseen liittyy kuitenkin aina asiakkaan kokonaistilanteen selvittäminen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo esimiesten sekä työntekijöiden toimivan lain mukaisesti. Sosiaali- ja terveysvirasto vastaa henkilöstön ohjeistamisesta ja ohjeiden lainmukaisuudesta, ja katsoo ettei henkilöstön oikeusturvan kannalta ole perusteltua velvoittaa heitä noudattamaan kirjeperusteista ohjeistusta ohi työnjohdon linjausten, eikä asettaa henkilöstölle laajempia velvollisuuksia kuin heillä työ- tai virkatehtävänsä sekä kansalaisvelvollisuuksiensa vuoksi on. Sosiaali- ja terveyslautakunnan mukaan kaupungin sisäinen ohjeistus ei ole vastoin voimassa olevaa lainsäädäntöä, eikä sen muuttamiselle eikä kumoamiselle ole perustetta. Tästä johtuen kaupungin työntekijöille toimitettava kirjallinen ohje on perusteeton.

Helsingin kaupunki kouluttaa ja tiedottaa henkilöstöään säännöllisesti. Säännöllisen koulutuksen ja tiedottamisen kautta varmistutaan henkilöstön osaamisesta myös hätämajoituksen järjestämisen osalta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunki järjestää hätämajoitusta lainsäädännön mukaisesti. Jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.

Kolmannen maan kansalaisille sekä EU/ETA kansalaisille, jotka ovat oleskelleet yhtäjaksoisesti Suomessa alle viisi vuotta ja joilla ei ole vielä oikeutta pysyvää oleskelua osoittavaan oleskeluoikeuden rekisteröinti-

todistukseen, järjestetty hätämajoitus ei vaikuta helsinkiläisten asunnottomien mahdollisuuteen saada tarvitsemaansa hätämajoitusta. Hätämajoitus on järjestynyt Helsingin kaupungissa kaikille hätämajoitusta tarvitseville."

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta 30.6.2016 mennessä lausuntoa valtuutettujen Thomas Wallgren ja Veronika Honkasalon 16.3.2016 valtuustoaloitteesta hätämajoituksen järjestämisessä noudatettavasta ohjeistuksesta.

"Helsingin huolehdittava siitä, että hätämajoituksen järjestäminen noudattaa perustuslakia

Mediassa on esitetty, että kaupungin työntekijöitä on viime tammikuun (2016) pakkasilla ohjeistettu tavalla joka on vaarantanut ihmishenkiä. Mediassa on myös väitetty, että sosiaalityön päivystysten työntekijöiden mukaan Helsingissä on riittämättömästi hätämajoituspaikkoja. (Ks. esim. Voima lehti 1/2016, ss 11-12.) Tämän lisäksi on ilmennyt, että soiteviraston hätämajoitusta koskeva ohjeistus sitouttaa hätämajoituksen tarjoamiseen maasta poistumiseen, mikä on perustuslain vastaista. Hätämajoituksen ajallinen rajaaminen ei myöskään ole lainmukaista.

Oikeusasiamies on antanut kriittisen lausunnon Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen hätämajoituksen linjauksiin liittyen, joita myös Helsingin virkamiehet kertovat noudattavansa.

Ehdotamme, että valtuusto lähettää kaikille kaupungin työntekijöille kirjallisen ohjeen, jonka mukaan kovilla pakkasilla ja muissa vaaratilanteissa jokainen työntekijä on aina velvollinen ensisijaisesti tekemään ratkaisujaan Suomen perustuslain ja muiden oikeudellisesti sitovien velvoitteiden perusteella. Esimerkiksi lämmin yösiija on aina jokaisen Helsingissä oleskelevan ihmisen subjektiivinen oikeus. Kirjeessä on, kaiken epäselvyyden välttämiseksi syytä korostaa, että ohje on aina ehdottoman velvoittava, kaikista mahdollisista muista, kenties epäselvistä tai muista tulkintoja näennäisesti mahdollistavista ohjeista riippumatta. Toisin sanoen, koska kuten apulaiskaupunginjohtaja Laura Rättyö on aivan oikein todennut, "sosiaalityön ammattilaisilla on harkintamahdollisuus (hätämajoitus)asiassa", niin harkintamahdollisuutta ei Helsingissä saa missään oloissa käyttää tavalla joka vaarantaa perusoikeuksien toteutumista.

Samalla kehoitamme kaupunginhallitusta selvittämään, miten hätämajoituksen riittävä tarjonta voidaan jatkossa turvata niin, että paikkamääriä lisättäisiin järjestämällä hätämajoitusta kaupungin omana toimintana tai yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa ilman että paikkoja joudu-

17.05.2016

Sotep/6

taan ostamaan kriisitilanteissa kalliiseen hintaan yksityisiltä voittoa tavoittelevilta yrittäjiltä.”

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marianne Lindqvist, lakimies, puhelin: 310 46302
marianne.lindqvist(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 03.05.2016 § 101

HEL 2016-003258 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

03.05.2016 Pöydälle

Jäsen Katriina Juva pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marianne Lindqvist, lakimies, puhelin: 310 46302
marianne.lindqvist(a)hel.fi

§ 116

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle sosiaaliasiamiesten selvityksestä vuonna 2015

HEL 2016-003615 T 05 00 02

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle sosiaaliasiamiesten toimintaa vuonna 2015 koskevasta selvityksestä:

”Laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista on asetettu kunnille velvollisuus nimittää sosiaaliasiamies. Sosiaaliasiamiehen tehtävät on laissa määritelty. Helsingin kaupunki on nimittänyt näihin tehtäviin kaksi sosiaaliasiamiestä.

Tämä lausunto sosiaaliasiamestoinnasta ja liitteenä oleva sosiaaliasiamiesten selvitys perustuvat sosiaali- ja terveysviraston järjestämään sosiaalihuoltoon ja sosiaalipalveluihin vuonna 2015.

Muistutukset

Lakimuutokset ovat vahvistaneet muistutuksen asemaa ensisijaisena keinona kanteluun nähden, mikä edistää asiakkaan oikeusturvaa sosiaalihuollon toimintayksiköissä.

Muistutus on asiakkaan tärkeä oikeusturvakeino. Esimiesten koulutuksissa ja perehdytyksissä tämä asia tuodaan esille. Muistutuksiin liittyvää ohjeistusta esimiehille on myös päivitetty.

Asiakkaille muistutuksen tekemistä helpotetaan ja tehdään mahdolliseksi myös muilla kuin kotimaisilla kielillä asioiville. Sähköisestä muistutuslomakkeesta tehdään helposti löydettävä ja suomen sekä ruotsinkielen lisäksi se on saatavilla myös englanniksi. Vuoden 2016 alusta lukien virastoon saapuvat muistutukset ja kantelut myös tilastoidaan.

Asiakkaiden neuvonta ja ohjaus

Nuorten palveluissa ja aikuissosiaalityössä sekä lastensuojelussa suurin osa yhteydenotoista liittyi neuvonnan tarpeeseen.

Vuonna 2015 toimeentulotuen puhelinpalvelu keskitettiin kahteen neuvontanumeroon. Samalla puhelinaikoja pidennettiin. Sosiaalialan ammattilaisen neuvontaa saa heidän puhelintuntiaikoinaan.

Nuorten palveluissa ja aikuissosiaalityössä tarkoituksena on vuonna 2017 aloittaa keskitetty sosiaalineuvonta. Jatkossa tämä palvelu tulee

olemaan osa terveys- ja hyvinvointikeskusten yhteistä neuvontapalvelua.

Lastensuojelutyötä on pyritty kehittämään siten, että asiakas ensisijaisesti tavoittaisi oman vastuutyöntekijänsä. Monimutkaisissa ja erityisissä elämäntilanteissa olevien lastensuojeluasiakkaiden puheluiden ohjaaminen yleisiin päivystys- ja neuvontanumeroihin ei ole tarkoituksenmukaista. Päivystyksellisiä lastensuojeluasioita varten on olemassa erilliset päivystysnumerot mm. virka-aikaisessa sosiaalipäivystyksessä, lastensuojelutarpeen arvioinnissa ja perhehoidossa. Virka-ajan ulkopuolella päivystää sosiaali- ja kriisipäivystys.

Asiakkaiden palveluprosessit ja työntekijöiden tavoitettavuus

Nuorten palveluissa ja aikuissosiaalityössä yhteydenotot koskivat mm. täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen saamista ja työntekijöiden tavoitettavuutta. Nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön henkilöstön työajasta suuri osa on mennyt toimeentulotukipäätösten tekemiseen, eikä asiakkaita ole pystytty tapaamaan riittävästi. Toimeentulotuen käsittelyn vähentyessä vuonna 2017 asiakkaiden tapaamisiin ja yhteiseen työskentelyyn jää enemmän aikaa. Tarkoituksena on tavata asiakkaita yhä enemmän myös muualla kuin toimistossa.

Psykiatria- ja päihdepalvelujen asiakkaiden yhteydenottojen määrä oli erittäin vähäinen ja yhteydenotot koskivat asumispalvelujen järjestämistä. Asiakkaiden tuen tarve vaihtelee tapauskohtaisesti ja palvelut pyritään järjestämään yksilöllisesti. Asumispalvelujen kehittämistyötä jatketaan kattavamman palveluvalikon tarjoamiseksi.

Lastensuojelussa ovat nousseet esille mm. rajoituspäätösten tekeminen omaisille, yhteistyö vanhempien ja muiden läheisten kanssa lapsen sijaishuollon aikana sekä tilanteet, joissa lapsi tai nuori on karkuteillä sijaishuollosta.

Huostaanotettujen ja sijoitettujen lasten, nuorten ja perheiden tilanteet ovat erityisen monimutkaisia ja vaativia. Lapsen ja nuoren tilanne saattaa edellyttää mm. asiakkaan toiveen vastaisten yhteydenpidon tai liikkumisvapauden rajoittamispäätösten tekemistä. Sijaishuollosta karkuteillä olevan nuorten etsiminen ja huoli nuoren tilanteesta kuormittavat sekä läheisiä, lastenkotia että viranomaisia. Helsingissä nuoren sijoituspaikka valitaan asiakasohjaustyöryhmän perusteellisen selvityksen perusteella, jotta sijaishuoltopaikka vastaisi nuoren tarpeita.

Lastensuojelussa lapsi on asiakas ja usein työntekijöiden vaihtamispyynnöt ovat aikuisten tekemiä. Näissä tilanteissa joudutaan punnitsemaan, onko tarkoituksenmukaista vaihtaa lasta tuntevaa työntekijää.

Vammaispalveluissa neuvonnan tarpeen lisäksi yhteydenotot koskivat useimmiten tyytymättömyyttä palveluprosessiin.

Vammaistyössä tullaan kiinnittämään jatkossa erityistä huomiota asiakkaille lähteviin tiedotteisiin. Tavoitteena on, että jokainen asiakas saa tiedot ja ohjeet siten, että hänellä on tosiasialliset mahdollisuudet ymmärtää niiden sisältö. Jatkossa vammaistyössä käytetään aina mahdollisuuksien mukaan asiakasedustajan tai edustajien näkemystä ohjeita tai tiedotteita valmisteltaessa.

Vammaisten sosiaalityössä tullaan myös kiinnittämään erityistä huomiota sosiaaliohjaajien osaamiseen, ajantasaiseen tietämykseen sekä neuvonta- ja ohjausvelvoitteeseen liittyen palvelujen hakemiseen ja käyttöön.

Ikääntyneiden palveluihin liittyvät yhteydenotot koskivat neuvonnan tarpeen lisäksi lähinnä tyytymättömyyttä palveluun mm. seuraavissa asioissa: pitkäaikaisen ympärivuorokautisen hoitopaikan saamista, epäilyjä kaltoinkohtelusta laitoksessa tai kotona, kotihoidon riittävyttä voinnin romahtaessa ja kotiuttamistilanteissa.

Ikääntyneen henkilön kotiutuessa sairaalasta kartoitetaan asiakkaan palvelutarve ja selvitetään hoidon ja muun auttamisen ja tukipalvelujen tarve. Kotiuttamistilanteisiin vastataan moniammatillisella tiimillä, joka ottaa vastaan uudet asiakkaat sairaalasta seitsemänä päivänä viikossa ja käynnit toteutetaan asiakkaan tarpeen mukaan. Kotihoidossa asiakkaiden hoidon tarve on lisääntynyt ja käyntejä on resurssien puitteissa lisätty.

Kaltoinkohtelua epäiltäessä selvitetään ja käynnistetään tarvittavat toimenpiteet voimassa olevan ohjeen mukaan. Vuoden 2015 aikana kaltoinkohtelusta on järjestetty kohdennettua koulutusta sosiaali- ja lähi-työn henkilöstölle.

Päätöksenteko ja dokumentointi

Dokumentointiin, päätöksentekoon ja asiakirjojen luovuttamiseen on kiinnitetty jo usean vuoden ajan huomiota ja sitä on tuettu ohjeistamalla. Päätökset tulee perustella ja kirjallinen päätös on tehtävä aina asiakkaan näin pyytäessä. Perusteluvollisuudella on keskeinen merkitys asiakkaan oikeusturvan kannalta.

Sosiaalihuollon asiakirjoista säädetyn lain tarkoituksena on yhtenäistää sosiaalihuollon asiakirjojen laatimista, tietosisältöjä sekä käsittelyä. Sosiaalihuollon henkilöstöllä on velvollisuus kirjata asiakkaan auttamisen kannalta tarpeelliset ja riittävät tiedot. Henkilöstölle suunnattua dokumentointiin liittyvää koulutusta järjestetään säännöllisesti. Valtakunnalli-

sen Kansa-koulu -hankkeen kautta kaupungin työntekijöitä tullaan kouluttamaan määrämuotoiseen kirjaamiseen uuden sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain (254/2015) mukaisesti.

Asiakkaiden kohtaaminen

Palveluissa painotetaan asiakkaiden kuulemistä, itsemääräämisoikeutta sekä arvostavaa ja asianmukaista vuorovaikutusta. Henkilöstölle järjestetään säännöllisesti koulutusta asiakkaiden kohtaamiseen, vuorovaikutustaitojen sekä luottamuksellisen asiakassuhteen kehittämiseen.

Työntekijöiden vaihtuvuus voi olla keskeinen este luottamuksellisen vuorovaikutussuhteen syntymiselle. Työntekijän vaihtuessa asiakkuus pyritään siirtämään varmistaen asiakkaan osallisuuden ja oikean tiedonkulun toteutuminen. Etenkin lastensuojelussa luottamuksellisen asiakassuhteen muodostumista voi vaikeuttaa myös lastensuojelutyöhön kuuluva tuen ja kontrollin yhtäaikainen läsnäolo.

Määräajat

Toimeentulotuen käsittelyssä ei ole kaikilta osin pysytty määräajoissa. Etuuskäsittelyn resurssipulaa on korjattu lisäämällä tilapäisiä etuuskäsittelyn vakansseja vuoden 2016 loppuun asti. Uuden toimeentulotukilain myötä vastuu perustoimeentulotuesta siirtyy Kelaan vuoden 2017 alusta. Täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen jää edelleen sosiaali- ja terveystieteiden vastuulle.

Sosiaalinen raportointi

Uudessa sosiaalihuoltolaissa (1301/014) säädetään rakenteellisesta sosiaalityöstä, jonka tarkoitus on terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Yksi väline on sosiaalinen raportointi, jota sosiaali- ja terveystieteiden osastossa on kehitetty nuorten palveluissa, aikuissosiaalityössä sekä lastensuojelun avohuollossa. Sosiaalisen raportoinnin avulla sosiaalihuollon asiakkaiden tarpeita ja niiden yhteiskunnallisia yhteyksiä tehdään näkyväksi ja saadaan tietoa sosiaalipalvelujen ja muiden tukitoimien vaikuttavuudesta ja vastaavuudesta asiakkaiden tarpeisiin. Sosiaalisen raportoinnin tiedon keruuseen osallistuivat syksyn 2015 aikana myös sosiaaliamiehet.

Sosiaalista raportointia laajennetaan sosiaali- ja terveystieteiden osastossa vuoden 2016 aikana koskemaan myös ikääntyneiden palveluja sekä vammaispalveluja. Sosiaali- ja terveystieteiden osasto kehittää sosiaalista raportointia osana asiakastyötä samalla kun tiedon keräämistä ja tuottamista systematisoidaan. Tavoitteena on kytkeä sosiaalisen raportoinnin tuottama tieto osaksi johtamisen rakenteita ja hyödyntää sitä myös kaupunkitasolla.

Sosiaali ja terveystoimintaviraston palvelujen uudistaminen

Sosiaali- ja terveystoimintavirastossa on aloitettu sosiaali- ja terveystoimintaviraston palvelujen laaja uudistaminen, jonka keskiössä ovat asiakkaan tarpeet ja integroitujen palvelujen kohdentaminen asiakkaan tarpeita vastaaviksi. Perhekeskus-, terveys- ja hyvinvointikeskus- sekä monipuolinen palvelukeskus -toimintamalleja kehitetään yhteistyössä henkilöstön ja palvelunkäyttäjien kanssa. Kehittäminen koskee niin toimintatapoja, asiakasprosesseja kuin johtamista. Palvelujen uudistamisella pyritään palvelujen parempaan saatavuuteen ja asiakaskokemukseen, vaikuttaviin palveluihin sekä parempaan tuottavuuteen.

Palvelujen asiakaslähtöisellä uudistamisella pyritään vastamaan myös sosiaaliasiamiesten selvityksessä esille tulleisiin epäkohtiin. Asiakaskokemusta pyritään parantamaan huomioimalla asiakkaan toiveita paremmin ja panostamalla asiakkaiden kohtaamiseen. Erityinen huomio kohdistetaan asiakkaaksi tulon vaiheeseen ja moniammatilliseen palvelutarpeen arviointiin. Näin palvelut kohdennetaan paremmin ja oikea-aikaisesti. Palvelujen uudistamisella turvataan myös kaikille erityistä tukea tarvitseville asiakkaille palveluprosessista vastuussa oleva vastuutyöntekijä.”

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anna-Kaisa Tukiala, johtava asiantuntija, puhelin: 310 46693
anna-kaisa.tukiala(a)hel.fi

Liitteet

1 Sosiaalimiesten selvitys vuodelta 2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa vuoden 2015 sosiaalimiestoiminnasta 31.5.2016 mennessä.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

17.05.2016

Sotep/7

Lisätiedot

Anna-Kaisa Tukiala, johtava asiantuntija, puhelin: 310 46693
anna-kaisa.tukiala(a)hel.fi

Liitteet

1 Sosiaalimiesten selvitys vuodelta 2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Varhaiskasvatuslautakunta 26.04.2016 § 60

HEL 2016-003615 T 05 00 02

Lausunto

Varhaiskasvatuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle sosiaaliasiamiesten selvityksestä vuodelta 2015 seuraavan lausunnon:

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus vastaa tarvittaessa myös varhaiskasvatusviraston asiakasasioista. Vuonna 2015 sosiaaliasiamiehen kautta ei tullut yhtään varhaiskasvatusviraston toiminnan alaista asiakasasiaa hoidettavaksi, kuten ei tullut myöskään vuonna 2014. Varhaiskasvatusviraston asiakasasioiden osalta yhteydenottoja on aiempinakin vuosina tullut hyvin vähäisesti.

Varhaiskasvatusvirasto pitää tärkeänä kaikkea saatua asiakaspalautetta. Henkilökunta tapaa lasten vanhempia päivittäin ja keskustelee heidän kanssaan lapsen hyvinvoinnista säännöllisesti. Varhaiskasvatuksessa on panostettu vanhempien ja henkilökunnan väliseen aktiiviseen vuorovaikutukseen.

Kaupungin asiakaspalauttejärjestelmän käyttö ja varhaiskasvatusviraston palveluneuvonta puhelimitse ovat mahdollistaneet asiakaspalautteiden ja kysymysten nopean ja asianmukaisen käsittelyn. Asiakaspalauttejärjestelmään saatiin vuonna 2015 yhteensä 943 palautetta. Palautteisiin vastattiin keskimäärin 3,8 vuorokaudessa, kun koko Helsingin vastaava luku oli 6,3 vuorokautta. Keskitetyssä palveluneuvonnassa vastattiin vuonna 2015 noin 2 900 asiakaspuheluun.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

17.05.2016

Sotep/7

Sirkka-Liisa Ihalainen, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42543
sirkka-liisa.ihalainen(a)hel.fi

§ 117

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteeseen koskien ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen ja asumispalvelujen kehittämistä

HEL 2015-013254 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Yhteisöllisten asumisratkaisujen kehittäminen yhdeksi asumisen vaihtoehdoksi myös ikääntyneille on tärkeää. Asumisen eri vaihtoehtojen järjestäminen ei ole ensisijaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa, vaikka myös asuminen huomioidaan sosiaali- ja terveystalouden ohjauksessa ja neuvonnassa.

Yksi Stadin ikäohjelman 2015–2016 toimeenpanosuunnitelman viidestä toimenpidekokonaisuudesta on nimeltään lähtöä asumista, ja sen tavoitteena on ikääntyneiden asumisen parantaminen ja kotona asumisen mahdollisuuksien lisääminen. Oma koti ja asuinympäristö ovat keskeisiä elämisen puitteita. Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman tavoitteet vuosille 2013–2017 on sisällytetty Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan, jonka koordinoinnista vastaa kaupunginkanslian johdolla poikkihallinnollinen asumisen ja maankäytön sihteeristö. Uusi päivitetty asumisen- ja maankäytön toteutusohjelma käsitellään kaupunginvaltuustossa kevätkaudella 2016.

Lukuisat tutkimukset osoittavat useimpien vanhojen ihmisten haluavan asua omassa kodissaan. Asuinpaikan pysyvyys vahvistaa itsenäistä elämää, riippumattomuutta ja sosiaalisen tuen saamisen mahdollisuuksia silloinkin, kun oma toimintakyky heikkenee. Asuinpaikan pysyvyys on puolestaan vastakkainen näkökulma sille, että on tarve muuttaa hoivan ja palvelujen saamisen vuoksi erityisasumiseen esim. palvelutaloon. Kodin ja paikan jatkuvuus on keskeistä. Ageing in place -ajattelun pääperiaatteena on, että ihminen voi vanheta omassa kotiympäristössään, joka laajasti ottaen käsittää ympäristön, asunnon, sosiaalisen ympäristön ja lähipalvelut sekä niiden toiminnallisuuden että esteettömyyden. Tärkeää on huolehtia fyysisen asuinympäristön rinnalla vanhenevan ihmisen toiminnallisesta ja psykososiaalisesta ympäristöstä. Tämä tarkoittaa erilaisten yhteisöllisten toimintamuotojen kehittämistä normaaliasumisen yhteyteen.

Tavoitteena on, että ikääntyneenkään ei tarvitsisi muuttaa omasta kodistaan, ja kotona asumista voidaan tarvittaessa tukea eri keinoin.

Tuen ja palvelujen järjestäminen voi joiltakin osin olla helpompaa ja kustannustehokkaampaa yhteisölliseen asumiseen. Keskeisintä yhteisöllisessä asumisessa tulisi kuitenkin olla yhteisön itsensä tarjoama tuki asukkailleen.

Helsingiläiset ovat toteuttaneet omatoimisesti yhteisöllisiä asumishankkeita kuten Loppukiri, Aikalisä ja Kotisatama. Myös Settlementtiasuntojen asunohankkeiden toiminta-ajatus perustuu yhteisölliseen asumiseen. Lisäksi kaupungin vuokra-asuntoja voi hakea yhteisölliseen asumiseen. Jätkäsaaren Maltan yhteisöasumisessa asukkaat ovat eri-ikäisiä, jolloin asukkaat voivat tukea toisiaan eri tavoilla, mikä vahvistaa yhteisöä.

Suomessa on määrätietoisesti purettu moniportaista palvelujärjestelmää, jossa ikääntyneet joutuivat muuttamaan useastikin toimintakyvyn muuttuessa ja palvelutarpeiden kasvaessa. Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että esitetty ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen kehittäminen on toimiva ratkaisu nimenomaan sellaisille ikääntyneille, joilla on siihen itsellään motivaatiota ja sosiaalisia valmiuksia. Tällaisissa tapauksissa yhteisöllinen tuki voi parantaa paljonkin viimeisten vuosien elämän laatua. Varsinkin muistisairaiden lisääntyessä tarvitaan monimuotoista asumista. Toisaalta tuetun asumisen keskittämisen kautta saavutettava aikahyöty voidaan käyttää tukipalvelujen laadun parantamiseen, koska kotikäynneille jää enemmän aikaa asiakkaiden kanssa toimimiseen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Omassa kodissa asumisella sekä asuinpaikan pysyvyydellä on positiivisia vaikutuksia ikääntyneiden terveyteen ja hyvinvointiin. Yhteisöllisyys tukee terveyttä ja hyvinvointia, ja sitä tulee edistää normaaliasumisen yhteydessä."

Käsittely

Vastaehdotus:

Laura Nordström: Korvataan kappale 7 seuraavalla: "Suomessa on määrätietoisesti purettu moniportaista palvelujärjestelmää, jossa ikääntyneet joutuivat muuttamaan useastikin toimintakyvyn muuttuessa ja palvelutarpeiden kasvaessa. Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että esitetty ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen kehittäminen on toimiva ratkaisu nimenomaan sellaisille ikääntyneille, joilla on siihen itsellään motivaatiota ja sosiaalisia valmiuksia. Tällaisissa tapauksissa yhteisöllinen tuki voi parantaa paljonkin viimeisten vuosien elämän laatua. Varsinkin muistisairaiden lisääntyessä tarvitaan monimuotoista asumista. Toisaalta tuetun asumisen keskittämisen kautta saavutettava aikahyöty

voidaan käyttää tukipalvelujen laadun parantamiseen, koska kotikäynneille jää enemmän aikaa asiakkaiden kanssa toimimiseen.”

Kannattaja: Rene Hursti

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Korvataan kappale 7 seuraavalla: ”Suomessa on määrätietoisesti purettu moniportaista palvelujärjestelmää, jossa ikääntyneet joutuivat muuttamaan useastikin toimintakyvyn muuttuessa ja palvelutarpeiden kasvaessa. Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että esitetty ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen kehittäminen on toimiva ratkaisu nimenomaan sellaisille ikääntyneille, joilla on siihen itsellään motivaatiota ja sosiaalisia valmiuksia. Tällaisissa tapauksissa yhteisöllinen tuki voi parantaa paljonkin viimeisten vuosien elämän laatua. Varsinkin muistisairaiden lisääntyessä tarvitaan monimuotoista asumista. Toisaalta tuetun asumisen keskittämisen kautta saavutettava aikahyöty voidaan käyttää tukipalvelujen laadun parantamiseen, koska kotikäynneille jää enemmän aikaa asiakkaiden kanssa toimimiseen.”

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 13

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Kimmo Parhiala, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti jäsen Laura Nordströmin vastaehdotuksen.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi
Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi, Kvsto 25.11.2015 asia 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yhteisöllisten asumisratkaisujen kehittäminen yhdeksi asumisen vaihtoehdoksi myös ikääntyneille on tärkeää. Asumisen eri vaihtoehtojen järjestäminen ei ole ensisijaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa, vaikka myös asuminen huomioidaan sosiaali- ja terveystalvelujen ohjauksessa ja neuvonnassa.

Yksi Stadin ikäohjelman 2015–2016 toimeenpanosuunnitelman viidestä toimenpidekokonaisuudesta on nimeltään lähtöä asumista, ja sen tavoitteena on ikääntyneiden asumisen parantaminen ja kotona asumisen mahdollisuuksien lisääminen. Oma koti ja asuinympäristö ovat keskeisiä elämisen puitteita. Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman tavoitteet vuosille 2013–2017 on sisällytetty Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan, jonka koordinoinnista vastaa kaupunginkanslian johdolla poikkihallinnollinen asumisen ja maankäytön sihteeristö. Uusi päivitetty asumisen- ja maankäytön toteutusohjelma käsitellään kaupunginvaltuustossa kevätkaudella 2016.

Lukuisat tutkimukset osoittavat useimpien vanhojen ihmisten haluavan asua omassa kodissaan. Asuinpaikan pysyvyys vahvistaa itsenäistä elämää, riippumattomuutta ja sosiaalisen tuen saamisen mahdollisuuksia silloinkin, kun oma toimintakyky heikkenee. Asuinpaikan pysyvyys on puolestaan vastakkainen näkökulma sille, että on tarve muuttaa hoidon ja palvelujen saamisen vuoksi erityisasumiseen esim. palvelutaloon. Kodin ja paikan jatkuvuus on keskeistä. Ageing in place -ajattelun pääperiaatteena on, että ihminen voi vanheta omassa kotiympäristössään, joka laajasti ottaen käsittää ympäristön, asunnon, sosiaalisen ympäristön ja lähipalvelut sekä niiden toiminnallisuuden että esteettömyyden. Tärkeää on huolehtia fyysisen asuinympäristön rinnalla vanhenevan ihmisen toiminnallisesta ja psykososiaalisesta ympäristöstä. Tämä tarkoittaa erilaisten yhteisöllisten toimintamuotojen kehittämistä normaaliasumisen yhteyteen.

Tavoitteena on, että ikääntyneenkään ei tarvitsisi muuttaa omasta kodistaan, ja kotona asumista voidaan tarvittaessa tukea eri keinoin. Tuen ja palvelujen järjestäminen voi joiltakin osin olla helpompaa ja

kustannustehokkaampaa yhteisölliseen asumiseen. Keskeisintä yhteisöllisessä asumisessa tulisi kuitenkin olla yhteisön itsensä tarjoama tuki asukkailleen.

Helsingiläiset ovat toteuttaneet omatoimisesti yhteisöllisiä asumishankkeita kuten Loppukiri, Aikalisä ja Kotisatama. Myös Settlementiasuntojen asuntohankkeiden toiminta-ajatus perustuu yhteisölliseen asumiseen. Lisäksi kaupungin vuokra-asuntoja voi hakea yhteisölliseen asumiseen. Jätkäsaaren Maltan yhteisöasumisessa asukkaat ovat eri-ikäisiä, jolloin asukkaat voivat tukea toisiaan eri tavoilla, mikä vahvistaa yhteisöä.

Suomessa on määrätietoisesti purettu moniportaista palvelujärjestelmää, jossa ikääntyneet joutuivat muuttamaan useastikin toimintakyvyn muuttuessa ja palvelutarpeiden kasvaessa. Ei ole tarkoituksenmukaista palata sellaisiin ratkaisuihin, jotka eivät tue kotona asumista riittävästi, vaan johtavat toistuviiin muuttoihin elämän viimeisinä vuosina. Sosiaali- ja terveyslautakunta ei kannata aloitteessa mainitun erillisen kaupungin toteuttaman ikäihmisille kohdistetun asuintalon rakentamista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Omassa kodissa asumisella sekä asuinpaikan pysyvyydellä on positiivisia vaikutuksia ikääntyneiden terveyteen ja hyvinvointiin. Yhteisöllisyys tukee terveyttä ja hyvinvointia, ja sitä tulee edistää normaaliasumisen yhteydessä.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteeseen.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi
Tuulikki Siltari, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 310 69984
tuulikki.siltari(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi, Kvsto 25.11.2015 asia 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 118

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. valtuustoaloitteesta lasten ja nuorten digityöskentelyn terveyshaittoja ehkäisevän toimintamallin kehittämisestä

HEL 2016-003259 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. aloitteesta lasten ja nuorten digityöskentelyn terveyshaittoja ehkäisevän toimintamallin kehittämisestä:

”Informaatio- ja kommunikaatioteknologian käyttö lisääntyy kaikissa ikäryhmissä, mikä ilmenee myös lasten ja nuorten oppimis- ja vapaa-ajan ympäristöjen digitalisoitumisena. Puutteellinen ergonomiaoheistus sekä ergonomisesti huonosti suunnitellut oppimisympäristöt altistavat aktiivisessa kasvun ja kehityksen vaiheissa olevat lapset ja nuoret oireille, joista on haittaa päivittäisessä elämässä.

Helsingin sosiaali- ja terveysvirasto on osaltaan reagoinut tähän ilmiöön ja on ottanut digitalisoitumisen aiheuttamien terveys- ja hyvinvoinnin ongelmien ennaltaehkäisyn ja hoidon huomioon erityisesti lapsiperheiden sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelujen sisällyttäessä, käytössä olevissa hoito-ohjeissa ja yhteistyörakenteissa. Tätä tukee myös Helsingin voimassa oleva strategiaohjelma, jossa yhdeksi tavoitteeksi on kirjattu helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyden parantaminen ja terveyserojen kaventuminen sekä terveyttä edistävän liikunnan lisääminen ja liikkumattomuuden väheneminen.

Neuvolassa keskustellaan vanhempien kanssa median käytöstä sekä median käytön rajoista eri ikäkausina ja kannustetaan perheitä toimimaan aktiivisesti yhdessä, esim. liikkumaan ja lukemaan satuja. Erityisesti kolme- ja neljävuotiaiden määräaikaistarkastuksissa keskustellaan aiheesta laajemmin. Vanhemmuuden tukemiseksi on käytössä Mannerheimin lastensuojeluliiton tuottama aineistokokonaisuus ”Neuvola lapsiperheen mediakasvatuksen tukena”, joista on käytössä erityisesti oppaat ”Media alle 3 -vuotiaan arjessa” sekä ”Kahdeksan kysymystä lapsen median käytöstä”.

Kouluterveydenhuollossa seurataan lapsen kasvua ja kehitystä vuosittaisilla terveystarkastuksilla. Oppilaiden vanhemmat kutsutaan laajoihin terveystarkastuksiin, jossa kartoitetaan lapsen ja koko perheen hyvinvointiin ja terveystottumuksiin liittyviä kysymyksiä, kuten liikuntaa, ruu-

tuaikaa, nukkumista ja ravitsemusta. Ryhti -ja asentovirheisiin puututaan varhaisessa vaiheessa. Lapsille ja nuorille annetaan oman terveyden tukemiseen liittyvää terveysneuvontaa ja ennaltaehkäisyä sekä ohjataan ergonomisiin työskentelyasentoihin.

Kouluterveydenhuollossa hyödynnetään Neuvokas perhe -materiaalia. Terveystoimijilla on mahdollisuus ohjata 13 - 17 -vuotiaita liikuntaviraston järjestämään FunAction -harrasteliikuntaan ja ylipainoisia alakoululaisia EasySport -starttiryhtiin. EasySport -starttiryhtiöt ovat sosiaali- ja terveystoimiston, liikuntaviraston ja opetustoimiston yhdessä järjestämiä maksuttomia liikunta- ja painonhallintaryhtiä 1-6 luokkaa-asteen lapsille ja heidän vanhemmilleen.

Yhteistyössä opetus -ja liikuntaviraston kanssa kouluterveydenhuolto on ollut mukana toteuttamassa Liikkuva koulu -toimintaa peruskouluisissa. Liikkuvan koulun tavoitteena on aktiivisempi ja viihtyisämpi koulupäivä ja hyvinvoiva koululainen. Liikkuvissa kouluissa ajatellaan asioita uusilla tavoilla: esimerkiksi istutaan vähemmän, tuetaan oppimista toiminnallisilla menetelmillä, liikutaan välitunneilla ja kuljetaan koulumatkat omin lihasvoimin.

Koulujen opetussuunnitelmat muuttuvat lukuvuoden 2016 - 2017 aikana, opetussuunnitelmaan sisältyy ilmiöpohjaisia opintokokonaisuuksia, joissa tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä oppiainerajat ylittäen. Tämä tarkoittaa oppilaiden istumisen vähentämistä ja luokahuoneesta pois vietävää opetusta.

Opiskeluterveydenhuollossa kiinnitetään terveystarkastuksissa huomiota nuoren hyvinvointiin ja terveyteen, kuten uneen, liikuntaan, ergonomiaan ja ruutuaikaan. Nuoria kannustetaan liikkumaan ja tarvittaessa ohjataan fysioterapiaan, tarjolla oleviin liikuntamuotoihin tai NYT-terveysliikuntaan. Liikuntavirasto aloitti lokakuussa 2013 nuorten yhteiskuntatakuuseen liittyvän NYT-liikuntahankkeen. NYT-hankkeen tavoitteena on edistää nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia liikunnan ja ohjauksen keinoin.

Fysioterapian ja toimintaterapian rooli lasten ja nuorten digityöskentelyn terveyshaittoja ehkäisevässä toiminnassa on ensisijaisesti asiantuntijatiedon ja -ohjauksen antaminen.

Ehdotukseen ohjelman mahdollistamasta yhteistyöstä ammattikorkeakoulujen ja kaupungin kanssa todettakoon, että nykyiset opiskelijaohjauksikäytännöt antavat jo nyt mahdollisuuksia yhteistyöhön lasten ja nuorten digityöskentelyn terveyshaittojen ehkäisyssä.

Yhteenvetona sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että lasten ja nuorten digityöskentelyn aiheuttamia terveyden ja hyvinvoinnin ongelmia on

huomioitu sosiaali- ja terveystieteiden lapsiperheiden sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelujen sisällöissä, käytössä olevissa asiakas- ja hoito-ohjeissa ja yhteistyörakenteissa. Sosiaali- ja terveydenhuollon näkökulmasta uusi ohjelma ei toisi lasten ja nuorten digityöskentelyn terveys- ja hyvinvointihaittojen ennaltaehkäisyssä uutta tietoa ja vahvuutta. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että lasten ja nuorten lisääntyvä digityöskentely on nostettu esille ja sen vuoksi lautakunta kannattaa aihealueen sisältöjen kehittämisen jatkamista ja vahvistamista nykyisissä palvelu- ja yhteistyörakenteissa. Esimerkkinä tällaisesta yhteistyömuodosta on aikaisemmin tässä lausunnossa kuvattu Neuvokas perhe- ja Liikkuva koulu -ohjelmat.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lasten ja nuorten niska-, hartia- ja selkävivot ovat yleistyneet viime vuosikymmeninä. Tutkimuksessa on havaittu yhteys kipujen ja tietokoneen käytön välillä. Rungas ruutu-aika lisää useimmiten fyysisesti passiivista istumista. Rungas istuminen ja liikunnan puute heikentävät lasten ja nuorten hyvinvointia eri tavoin.

Säännöllinen liikunta ja kohtuullinen istuminen vähentävät tuki- ja liikuntaelinten vaivoja, ehkäisevät ylipainoa ja tukevat terveyttä ja hyvinvointia monin tavoin. Aktiivinen ja liikunnallinen arki on yhteydessä myös parempiin oppimistuloksiin. Fyysisesti aktiivisen arjen tukemisen tulee korostua varhaiskasvatus-, koulu- ja oppilaitosympäristöjen lisäksi myös lasten ja nuorten koti- ja vapaa-ajan ympäristöissä."

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marketta Kupiainen, hallintoylihoitaja, puhelin: 310 42348
marketta.kupiainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

17.05.2016

Sotep/9

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa valtuutettu Arja Karhuvaaran ja 21 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta lasten ja nuorten digityöskentelyn terveyshaittoja ehkäisevän toimintamallin kehittämiseksi pysyväksi osaksi varhaiskasvatuksen ja oppilaitosten arkitoimintaa ja lasten kotirutiineita.

Aloite on liitteenä.

Kaupunginkanslia pyytää sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa 30.6.2016 mennessä. Lausuntoa pyydetään myös opetuslautakunnalta, liikuntalautakunnalta, varhaiskasvatuslautakunnalta ja Helsinki Työterveyden johtokunnalta.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marketta Kupiainen, hallintoylihoitaja, puhelin: 310 42348
marketta.kupiainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 119

Lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seuranta 2015

HEL 2016-000156 T 00 01 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti omalta osaltaan merkitä tiedoksi sekä lähettää tiedoksi kaupunginhallitukselle liitteinä olevat raportit helsinkiläislusten ja -nuorten psykiatristen palvelujen laadun ja saatavuuden kehityksestä vuonna 2015.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta esitti esittelijän ehdotuksesta poiketen kaupunginhallitukselle, että lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seurannasta ei luovuta, vaikkakin lasten psykiatrinen toiminta on vakiintunut hyvin. Lautakunta haluaa seurannan jatkuvan ja erillisraportoinnin saattamisen edelleen valtuustokausittain lautakunnalle.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti muuttaa esityksen viimeisen kappaleen muotoon: "Sosiaali ja terveyslautakunta katsoo, että erillisraportointi on ollut tarpeellista. Lautakunta on saanut hyvää ja tärkeää tietoa lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon toiminnasta, sekä katsoo sen olevan tarpeellinen jatkossakin lastensuojelun, lasten ja nuorten psykiatrisen hoitosuunnitelman ja palvelujen toteutumisen sekä toiminnan seurannan kannalta."

Käsittely

Vastaehdotus:

Rene Hursti: Muutetaan lause "lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle" muotoon, että lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seurannasta ei luovuta, vaikkakin lasten psykiatrinen toiminta on vakiintunut hyvin. Lautakunta haluaa seurannan jatkuvan ja erillisraportoinnin saattamisen edelleen valtuustokausittain lautakunnalle.

Poistetaan esityksen viimeinen kappale muuttamalla se kuulumaan "Sosiaali ja terveyslautakunta katsoo, että erillisraportointi on ollut tarpeellista. Lautakunta on saanut hyvää ja tärkeää tietoa lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon toiminnasta, sekä katsoo sen olevan tarpeellinen jatkossakin lastensuojelun, lasten ja nuorten psykiatrisen hoitosuunnitelman ja palvelujen toteutumisen sekä toiminnan seurannan kannalta."

Kannattaja: Anna Vuorjoki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Muutetaan lause "lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle" muotoon, että lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen seurannasta ei luovuta, vaikkakin lasten psykiatrinen toiminta on vakiintunut hyvin. Lautakunta haluaa seurannan jatkuvan ja erillisraportoinnin saattamisen edelleen valtuustokausittain lautakunnalle.

Poistetaan esityksen viimeinen kappale muuttamalla se kuulumaan "Sosiaali ja terveyslautakunta katsoo, että erillisraportointi on ollut tarpeellista. Lautakunta on saanut hyvää ja tärkeää tietoa lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon toiminnasta, sekä katsoo sen olevan tarpeellinen jatkossakin lastensuojelun, lasten ja nuorten psykiatrisen hoitosuunnitelman ja palvelujen toteutumisen sekä toiminnan seurannan kannalta."

Jaa-äännet: 4

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Kimmo Parhiala

Ei-äännet: 9

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Rene Hurstin vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingiläisten lasten psykiatristen palvelujen toteutuminen 2015
- 2 Helsingiläisnuorten nuorisopsykiatristen palvelujen toteutuminen 2015

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alvno
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää omalta osaltaan merkitä tiedoksi sekä lähettää tiedoksi kaupunginhallitukselle liitteinä olevat raportit helsinkiläislasten ja -nuorten psykiatristen palvelujen laadun ja saatavuuden kehityksestä vuonna 2015.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen toteutumisen vuosittaisesta seurannasta luovutaan, koska lastenpsykiatrinen toiminta on vuoden 2008 jälkeen vakiintunut hyvin, eikä vuosittainen erillisraportointi ole siten enää tarpeellista.

Esittelijän perustelut

Päättyessään 12.9.2007 lastenpsykiatrisen toiminnan keskittämisestä Hyksiin 1.1.2008 alkaen kaupunginvaltuusto edellytti, että kaupunginhallitus tuo valtuustolle vuosittain raportin helsinkiläislasten ja -nuorten psykiatristen palvelujen laadun ja saatavuuden kehityksestä. Kaupunginhallitus pyytää raporttia 31.5.2016 mennessä.

HYKS:n asianomaiset ylilääkärit ovat valmistelleet esityslistan liitteinä olevat selvitykset.

Lastenpsykiatria

Helsinkiläisten potilaiden määrä kasvoi 16 % verrattuna edelliseen vuoteen. Käyntien määrä lisääntyi 24 % ja hoitopäivien lukumäärä väheni 14 % edellisvuoteen verrattuna. Kehitys on jatkunut samansuuntaisena jo vuosia.

Helsinkiläisten lasten pääsy lastenpsykiatriseen hoitoon on pysynyt hyvällä tasolla. Kuuden viikon hoitotakuu on toteutunut yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta. Yhteistyötä tehdään lastensuojelun ja koulutoimen kanssa tiiviisti sekä yksittäisten potilaiden kohdalla että toimintatapoja uudistaen ja yhteisiä koulutuksia järjestäen. Potilasvirta lastenpsykiatrisesta erikoissairaanhoidosta perustason palveluihin on lisääntynyt lastenpsykiatrisen tiimin aloitettua toimintansa, mutta on edelleen määrältään vähäistä, ja voimakkaasti kasvava kysyntä aiheuttaa ruuhkaa lastenpsykiatrian yksiköissä.

Lasten mielenterveyshäiriöt liittyvät lapsen psyykkisen kehityksen ongelmiin, jotka ovat sidoksissa sekä lapsen rakenteellisiin tekijöihin että ympäristön (erityisesti perheen) riskitekijöihin. Hoidon ja kuntoutuksen tarve on yleensä pitkäaikainen. Hoito ja kuntoutus on kohdennettava sekä lapseen että hänen ympäristöönsä ja hoidon ja kuntoutuksen väli-

nen raja on liukuva. Jotta erikoissairaanhoidon resurssit ja kustannukset tulisivat kohdennetuiksi niille potilaille, jotka niitä ensi sijassa tarvitsevat, HYKS:n lastenpsykiatria ehdottaa käynnistettäväksi hoitoverkko-työskentelyä eri potilasryhmien kohdalla optimaalisen resurssien käytön ja työnjaon takaamiseksi.

Nuorisopsykiatria

Hyks nuorisopsykiatrian palveluissa hoidettuja 13–17 -vuotiaita helsinkiläisiä eri nuoria potilaita oli vuonna 2015 yhteensä 2062 kpl (1870kpl vuonna 2014). Kasvua vuoteen 2014 verrattuna oli noin 10 %.

Hoidettujen potilaiden lukumäärän kasvun taustalla vaikuttaa mahdollisesti useita tekijöitä: avohoito on suhteellisesti kasvanut osastohoitoon nähden ja poliklinikoilla palvellaan niitäkin nuoria, jotka aiemmin olivat osastoilla tai odottamassa hoitoa. Osastohoitoajat ovat hieman lyhentyneet, ja varhaiseen nopeaan tunnistamiseen liittyvä palvelu on lisääntynyt.

Avohoidon käyntejä oli vuonna 2015 yhteensä 28 954 (vuonna 2014 yhteensä 29 919). Kolmen prosentin käyntimäärän lasku saattaa kertoa pienestä muutoksesta hoitojen rakenteessa: hoito on tullut monimuotoisemmaksi ja esimerkiksi liikkuvaa työtä on lisätty.

Helsingiläisten nuorten lähetemäärä on pysynyt 2009–2015 melko vakiona ja vuosi 2015 oli hyvin samanlainen kuin edellinen vuosi 2014.

Nuorisopsykiatristen osastohoitopäivien lukumäärä laski kaksi prosenttia 5723 hoitopäivästä (vuonna 2014) 5617 hoitopäivään (vuonna 2015). Osastohoitopaikkojen määrä supistui vuonna 2015 kahdeksalla paikalla. Osastopaikkojen vähentymisestä huolimatta osastoille ei ollut koko vuoden aikana merkittäviä hoitonoja eikä ylipaikkatilanteita.

Hyks nuorisopsykiatrian hankkimat ostopalvelupsykoterapiat ovat muuttuneet fokusoidummiksi, harkitummiksi ja niihin on liitetty myös terapeuttien lyhytarviot. Tämän vuoksi määrä on vähentynyt. Pitkää ja tiivistä psykoterapiaa ostetaan harkitummin niille jotka tarvitsevat sitä. Muita terapiamuotoja hyödynnetään niille jotka hyötyvät lyhemmistä ja fokusoiduimmista terapiamuodoista. Hyks pyrkii enenevästi arvioimaan keskitetysti ostamiensa ulkoisten ostopalvelupsykoterapian vaikuttavuutta.

Esittelijä katsoo, että lastenpsykiatrinen toiminta on vuoden 2008 jälkeen vakiintunut hyvin, eikä vuosittainen erillisraportointi ole enää tarpeellista.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö

17.05.2016

Sotep/10

Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsinkiläisten lasten psykiatristen palvelujen toteutuminen 2015
- 2 Helsinkiläisnuorten nuorisopsykiatristen palvelujen toteutuminen 2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 120

Läsnäolovelvollisuuden määrittäminen sosiaali- ja terveyslautakunnassa

HEL 2016-004988 T 00 00 02

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti muuttaen 5.2.2013 § 5 tekemänsä päätöstä hallintosäännön 6 §:n 7 momentin nojalla määrätä, että seuraavilla sosiaali- ja terveystoimien palveluksessa olevilla henkilöillä on velvollisuus olla saapuvilla pysyvinä asiantuntijoina sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksissa:

- henkilöstö- ja kehittämispalvelujen osastopäällikkö
- talous- ja tukipalvelujen osastopäällikkö
- tietohallinto- ja viestintäpalvelujen osastopäällikkö
- perhe- ja sosiaalipalvelujen osastopäällikkö
- terveys- ja päihdepalvelujen osastopäällikkö
- sairaala, kuntoutus- ja hoivapalvelujen osastopäällikkö
- viestintäpäällikkö
- lakimies.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti samalla, että jonkun edellä mainitun henkilön poissa tai estyneenä ollessa läsnäolovelvollisuus on hänen sijaisellaan tai hänen tehtäviään hoitamaan määrättyllä henkilöllä.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupungin hallintosäännön 6 §:n 7 momentin mukaan toimielimen määräämillä toimielimen alaisuudessa olevan viraston tai liikelaitoksen palveluksessa olevilla henkilöillä on velvollisuus olla saapuvilla toimielimen kokouksissa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 5.2.2013 § 5 hallintosäännön 6 §:n 7 momentin nojalla määrätä, että seuraavilla sosiaali- ja terveystoimen palveluksessa olevilla päälliköillä on velvollisuus olla saapuvilla pysyvinä asiantuntijoina sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksissa:

- henkilöstö- ja kehittämispalvelujen osastopäällikkö
- talous- ja tukipalvelujen osastopäällikkö
- tietohallinto- ja viestintäpalvelujen osastopäällikkö
- perhe- ja sosiaalipalvelujen osastopäällikkö
- terveys- ja päihdepalvelujen osastopäällikkö
- sairaala, kuntoutus- ja hoivapalvelujen osastopäällikkö
- viestintäpäällikkö.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti samalla, että jonkun edellä mainitun päällikön poissa tai estyneenä ollessa läsnäolo velvollisuus on hänen sijaisellaan tai hänen tehtäviään hoitamaan määrättyä henkilöllä.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksissa käsitellään asioita, joihin sisältyy lainsäädännön alaan kuuluvien kysymysten ratkaisemista. Lisäksi kokousmenettelyyn liittyy lainsäädännön, kaupungin hallintosäännön, lautakunnan johtosäännön sekä kaupungin muiden määräysten ja ohjeistusten soveltamista ja tulkintaa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksissa pöytäkirjaa pitää sosiaali- ja terveystoimen määräämä henkilö. Pöytäkirjan pitäminen on tehtävä, jossa voi toimia muukin henkilö kuin lakimies. Virastopäällikkö on päättänyt määrätä 3.5.2016 § 78 sosiaali- ja terveyslautakunnan pöytäkirjaa pitämään suunnittelija Soili Korhosen, joka toimii lautakunnan sihteerinä edellä mainitusta ajankohdasta lukien. Koska suunnittelija Korhosella ei ole lakimiehen koulutusta sosiaali- ja terveystoimen palveluksessa olevan oikeustieteellisen koulutuksen saaneen henkilön on syytä olla läsnä lautakunnan kokouksissa.

Esittelijä katsoo, että päätösehdotuksessa mainittujen henkilöiden läsnäolo on tarpeen sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksissa.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

17.05.2016

Sotep/11

Tiedoksi

Asianomaiset

17.05.2016

Sotep/12
Salassa pidettävä
JulkL 24 § 1 mom 25 k.

§ 121

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

17.05.2016

Sotep/13
Salassa pidettävä
JulkL 24 § 1 mom 25 k.

§ 122

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

17.05.2016

Sotep/14
Salassa pidettävä
JulkL 24 § 1 mom 25 k.

§ 123

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

17.05.2016

Sotep/15

§ 124

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Osastopäällikkö 10.5.2016

25 § Sijaishuoltopaikan hankinta suoramankintana, Peurakoti Oy, Haltian perhekoti

Terveys- ja päihdepalvelut

Osastopäällikkö 9.5.2016

32 § Suun terveydenhuollon hammashoitoloiden tilapäiset sulkemiset v. 2016

33 § Suun terveydenhuollon hammashoitoloiden lyhytaikaiset sulkemiset kesällä 2016

34 § Lääkärintodistusmaksun poistovaatimus, Salassa pidettävä Julkl 24 § 1 mom 25 kohta

35 § Johtavan ylilääkärin (vakanssi 019680) virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen 1.5.2016-31.12.2016

36 § Johtavan ylilääkärin (vakanssi 022100) virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen 1.5.2016-31.12.2016

37 § Johtavan ylilääkärin (vakanssi 020400) virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen 1.5.2016-31.12.2016

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut

Osastopäällikkö 12.5.2016

35 § Hoivaonni Oy:n päivätoiminnan toteuttamisohjelma 1.6.2016-31.5.2017

Talous- ja tukipalvelut

Osastopäällikkö 2.5.2016

144 § Vahingonkorvausvaatimus annosjakelupalkkioista, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

Osastopäällikkö 3.5.2016

145 § Korvaushakemus oven avausmaksusta

146 § Vahingonkorvausvaatimus virheellisesti tilatun kuljetuksen aiheuttamista kustannuksista, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

147 § Vahingonkorvausvaatimus kuulokojeen rikkoutumisesta aiheutuneista kustannuksista, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

Osastopäällikkö 4.5.2016

148 § Vahingonkorvausvaatimus, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

149 § Vahingonkorvausvaatimus taksimatkan kustannuksista, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

150 § Vahingonkorvausvaatimus kotiuttamisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi sekä kotiuttamisen yhteydessä kadonneen varvasortoosin korvaamiseksi, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

Osastopäällikkö 9.5.2016

151 § Vahingonkorvausvaatimus koskien omaisuuden katomaista Hietaniemen palvelukeskuksessa, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

152 § Vahingonkorvausvaatimus puhelinlaskusta, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

153 § Vahingonkorvausvaatimus, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

154 § Vahingonkorvausvaatimus, Salassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 kohta

Osastopäällikkö 11.5.2016

155 § Vahingonkorvausvaatimus annosjakelulääkkeistä, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

156 § Vahingonkorvausvaatimus lääkkeiden annosjakelukustannuksista, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

157 § Vahingonkorvausvaatimus virheellisen omahoitotarvikelähetteen johdosta aiheutuneista kuluista, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

Osastopäällikkö 12.5.2016

158 § Vahingonkorvausvaatimus vahingoittuneesta matkapuhelimesta, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

159 § Lääkärintodistuksen palautusvaatimus, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

160 § Vahingonkorvausvaatimus koskien silmälasien rikkoutumista työtehtävissä, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

Osastopäällikkö 13.5.2016

161 § Hammashoidon asiakasmaksujen palautusvaatimus, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

Osastopäällikkö 16.5.2016

162 § Vahingonkorvausvaatimus kadonneesta omaisuudesta, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

163 § Vahingonkorvausvaatimus rikkoutuneesta kahvikannusta, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

164 § Vahingonkorvausvaatimus ajokortin uusimisen aiheuttamista kustannuksista, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

Tietohallinto- ja viestintäpalvelut

Osastopäällikkö 12.5.2016

24 § Pegasos-potilastietojärjestelmä, kotihoidon tietopöydän muutokset

17.05.2016

Sotep/15

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, suunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, suunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

17.05.2016

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 110, 111, 112, 113, 114 (A), 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121 ja 124 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 114 (B) ja 122 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alvno
FI02012566

17.05.2016

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistystoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 123 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alvno
FI02012566

17.05.2016

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomais- tai luottamusvaltuutettu on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomais- tai luottamusvaltuutettu

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

17.05.2016

Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 250 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

17.05.2016

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistys- ja henkilöstötoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

17.05.2016

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Maija Anttila
puheenjohtaja

Soili Korhonen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Jouko Malinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaa-
mossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 25.05.2016.